

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 5. marca 2020*

„Predhodno odločanje – Socialna varnost delavcev migrantov – Koordinacija sistemov socialne varnosti – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člena 3 in 11– Stvarno področje uporabe – Dajatve, ki spadajo na področje uporabe te uredbe – Opredelitev – Dajatev za bolezen – Dajatev za invalidnost – Dajatev za brezposelnost – Oseba, ki je prenehala biti vključena v sistem socialne varnosti države članice, potem ko je v njej prenehala opravljati poklicno dejavnost in je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico – Vloga za pridobitev nadomestila za rehabilitacijo v nekdanji državi stalnega prebivališča in zaposlitve – Zavrnitev – Določitev zakonodaje, ki se uporablja“

V zadevi C-135/19,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) z odločbo z dne 19. decembra 2018, ki je na Sodišče prispela 20. februarja 2019, v postopku

Pensionsversicherungsanstalt

proti

CW,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi L. S. Rossi, predsednica senata, F. Biltgen (poročevalec) in N. Wahl, sodnika,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Pensionsversicherungsanstalt J. Milchram, A. Ehm in T. Mödglagl, Rechtsanwälte,
- za CW A. Pfeiffer, Rechtsanwalt,
- za avstrijsko vlado J. Schmoll, agent,
- za Evropsko komisijo M. Van Hoof in B.-R. Killmann, agenta,

* Jezik postopka: nemščina.

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 (UL 2012, L 149, str. 4) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Pensionsversicherungsanstalt (zavod za pokojninsko zavarovanje, Avstrija) in CW glede dodelitve nadomestila za rehabilitacijo.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Člen 3 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Stvarna veljavnost“, v odstavku 1 določa:
„Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:
(a) dajatve za bolezni;
[...]
(c) dajatve za invalidnost,
[...]
(h) dajatve za brezposelnost;
[...]“
- 4 Člen 11 te uredbe, ki določa splošna pravila za določitev zakonodaje, ki se uporablja, v odstavkih od 1 do 3 določa:
„1. Za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu s tem naslovom.
2. V tem naslovu se šteje, da osebe, ki prejemajo denarne dajatve zaradi ali kot posledico svoje dejavnosti zaposlene ali samozaposlene oseb[e], opravljajo navedeno dejavnost. To pa ne velja za invalidske pokojnine, starostne pokojnine ali pokojnine preživelih oseb ali za pokojnine za nesrečo pri delu ali poklicno bolezen ali za denarne dajatve za bolezni za neomejeno obdobje.
3. V skladu s členi 12 do 16 velja:
(a) za osebo, ki opravlja dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe v državi članici[,], zakonodaja te države članice;

- (b) za javnega uslužbenca zakonodaja države članice, v upravi katere je zaposlen;
- (c) za osebo, ki v skladu s členom 65 prejema dajatve za brezposelnost po zakonodaji države članice stalnega prebivališča, zakonodaja te države članice;
- (d) za osebo, vpoklicano ali ponovno vpoklicano na služenje vojaškega roka ali na civilno služenje v državi članici, zakonodaja te države članice;
- (e) za vsako drugo osebo, za katero se pododstavki (a) do (d) ne uporabljajo, zakonodaja države članice stalnega prebivališča, brez poseganja v druge določbe te uredbe, ki ji jamčijo dajatve po zakonodaji ene ali več drugih držav članic.“

Avstrijsko pravo

- 5 Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (zakon o splošnem socialnem zavarovanju, BGBl. 189/1955) je v različici, ki je veljala pred začetkom veljavnosti Sozialrechts-Änderungsgesetz 2012 (zakon o spremembah zakonov s področja socialnega varstva iz leta, BGBl. I, 3/2013) s 1. januarjem 2014, določal, da se lahko začasna invalidska pokojnina dodeli za določen čas tudi zavarovancem, ki so rojeni po 31. decembru 1963 in so začasno invalidni.
- 6 Zakon o splošnem socialnem zavarovanju v različici, ki izhaja iz zakona o spremembah določb s področja socialnega varstva iz leta 2012 (v nadaljevanju: ASVG), upravičenost do invalidske pokojnine zdaj omejuje na osebe, ki se ne bodo več mogle vrniti na trg dela, predvsem zato, ker bo invalidnost predvidoma trajna, in določa, da se v primeručasne invalidnosti izplačujeta nadomestilo za rehabilitacijo in dodatek za prekvalifikacijo.
- 7 Nadomestilo za rehabilitacijo izplačuje pristojni nosilec zdravstvenega zavarovanja v času medicinske rehabilitacije.
- 8 V skladu s členom 8(1), točka 1(d), ASVG so prejemniki nadomestila za rehabilitacijo le delno zavarovani na podlagi zakonskega sistema socialnega zavarovanja, in sicer le zdravstveno.
- 9 Člen 143a ASVG, ki se nanaša na nadomestilo za rehabilitacijo, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Osebe, za katere je bilo na podlagi njihove vloge z odločbo ugotovljeno, da [imajo začasno invalidnost, ki bo predvidoma trajala najmanj šest mesecev, in da niso upravičene do ukrepov za poklicno rehabilitacijo ali do starostne pokojnine], so od ključnega dne [...] za obdobje trajanjačasne invalidnosti (nezmožnosti za delo) upravičene do nadomestila za rehabilitacijo. Nosilec zdravstvenega zavarovanja nadaljnji obstojčasne invalidnosti (nezmožnosti za delo) preverja po potrebi, vsekakor pa po poteku enega leta od priznanja nadomestila za rehabilitacijo na podlagi zadnjega mnenja v okviru vodenja zadeve, pri čemer sodeluje Kompetenzzentrum Begutachtung (osrednja služba, pristojna za izdajo mnenja) [...]. Nosilec pokojninskega zavarovanja z odločbo ugotovi, ali obstaja upravičenost do nadomestila za rehabilitacijo, oziroma ga z odločbo odvzame.

2. Nadomestilo za rehabilitacijo se prizna v višini nadomestila plače za bolniško odsotnost [...] in od 43. dne v višini zvišanega nadomestila plače za bolniško odsotnost [...], ki bi bilo za zadnjo zaposlitev priznana v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja [...].“
- 10 Člen 143b ASVG, ki se nanaša na vodenje zadeve, določa:

„Nosilci zdravstvenega zavarovanja morajo osebam, ki so zavarovane v zakonskem sistemu zavarovanja iz člena 8(1), točka 1 (d), nuditi vso potrebno pomoč za zagotovitev takšne obravnave, ki ustreza stanju na področju medicinske znanosti, za prehod med zdravljenjem in rehabilitacijo do ponovne

vzpostavitve delovne zmožnosti, ter skrbeti za optimalni potek potrebne oskrbe. V tem okviru je treba zavarovanca med zdravljenjem in medicinsko rehabilitacijo za ponovno vzpostavitev delovne zmožnosti podpirati pri koordinaciji nadaljnjih potrebnih korakov in ga spremljati tako, da se, če je to potrebno, pripravi individualni načrt oskrbe, ki ga izvajajo posamezni izvajalci. V okviru vodenja zadeve je treba upoštevati, da se zavarovance redno spremlja v službi zavarovalnice, pristojni za izdajo mnenja [...]. Za to se morajo nosilci zdravstvenega zavarovanja pravočasno posvetovati z zavodom za zaposlovanje in pristojnim zavodom za pokojninsko zavarovanje. Zavod za pokojninsko zavarovanje lahko v okviru sistema vodenja zadev zahteva pripravo izvedenskega mnenja od službe zavarovalnice, pristojne za izdajo mnenja.“

- 11 V skladu s členom 255b ASVG je pravica zavarovanca do prejemanja nadomestila za rehabilitacijo med drugim pogojena s tem, da ima začasno invalidnost, ki bo predvidoma trajala najmanj šest mesecev.

Dejansko stanje v postopku v glavni stvari in vprašnji za predhodno odločanje

- 12 Tožena stranka iz postopka v glavni stvari, rojena leta 1965, je avstrijski državljan.
- 13 Potem ko je zadevna oseba prebivala in delala v Avstriji, je leta 1990 svoje stalno prebivališče prenesla v Nemčijo, kjer od takrat prebiva in kjer je do leta 2013 opravljala poklicno dejavnost. V Avstriji je pridobila 59 mesecev, v Nemčiji pa 235 mesecev zavarovalne dobe.
- 14 Tožena stranka iz postopka v glavni stvari je 18. junija 2015, ko po preselitvi v Nemčijo ni bila več vključena v avstrijski zakonski sistem socialne varnosti, pri zavodu za pokojninsko zavarovanje vložila vlogo za dodelitev invalidske pokojnine, če ta ne bi bila dodeljena, pa za priznanje ukrepov medicinske rehabilitacije in nadomestila za rehabilitacijo, če pa ji ne bi bilo odobreno niti to, pa priznanje ukrepov poklicne rehabilitacije.
- 15 Zavod za pokojninsko zavarovanje je vlogo zavrnil z obrazložitvijo, da tožena stranka iz postopka v glavni stvari ni invalid oziroma nikakor ne spada v okvir avstrijskega zakonskega sistema socialne varnosti in ni dokazala dovolj tesne povezanosti z navedenim sistemom.
- 16 Tožena stranka iz postopka v glavni stvari je zoper to zavrnitev vložila tožbo pri Landesgericht Salzburg als Arbeits- und Sozialgericht (deželno sodišče v Salzburgu kot delovno in socialno sodišče, Avstrija).
- 17 To sodišče je s sodbo z dne 29. septembra 2017 ugotovilo, da pri toženi stranki iz postopka v glavni stvari od 18. junija 2015 obstaja začasna invalidnost za približno vsaj šest mesecev, in štelo, da ji morajo biti v okviru avstrijskega socialnega varstva zagotovljeni ukrepi medicinske rehabilitacije in nadomestilo za rehabilitacijo za čas trajanja njene začasne invalidnosti. Navedeno sodišče pa je navedeno tožbo zavrnilo glede predloga za dodelitev invalidske pokojnine in ukrepov poklicne rehabilitacije.
- 18 Oberlandesgericht Linz als Berufungsgericht in Arbeits- und Sozialrechtssachen (višje deželno sodišče v Linzu kot pritožbeno sodišče v delovnih in socialnih sporih, Avstrija) je s sodbo z dne 17. januarja 2018 zavrnilo pritožbo, ki jo je zoper to sodbo vložil zavod za pokojninsko zavarovanje.
- 19 Zavod za pokojninsko zavarovanje je pri Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) vložil revizijo, s katero je predlagal, naj se predlog tožene stranke iz postopka v glavni stvari v celoti zavrne.
- 20 Predložitveno sodišče poudarja, da tožena stranka iz postopka v glavni stvari trdi, da ni zmožna za delo in da je tesno povezana z Avstrijo, ker ima državljanstvo te države članice, je tam pridobila zavarovalne dobe, stanuje blizu Avstrije in ima redne stike s svojimi družinskimi člani, ki živijo v Avstriji.

- 21 Predložitveno sodišče šteje, da naj bi bilo v skladu z merili, določenimi v sodni praksi Sodišča za razlikovanje med različnimi vrstami dajatev iz Uredbe št. 883/2004, nadomestilo za rehabilitacijo dajatev za bolezen v smislu člena 3(1)(a) navedene uredbe.
- 22 Ta dajatev naj bi bila namreč – poleg tega, da naj bi krila tveganje začasne, ne pa trajne ali stalne nezmožnosti za delo – tesno povezana z ukrepi medicinske rehabilitacije, usmerjenimi v ponovno pridobitev zmogljivosti, njen namen pa naj bi bil, da nadomesti izgubo dohodka, ki je posledica bolezni, v obdobju, v katerem mora biti zadevna oseba vključena v medicinsko rehabilitacijo. Nazadnje, izračun višine tega nadomestila sledi izračunu nadomestila plače za bolniško odsotnost.
- 23 Predložitveno sodišče zato meni, da če bi Sodišče štelo, da je nadomestilo za rehabilitacijo dejansko dajatev za bolezen, za toženo stranko iz postopka v glavni stvari, ki prebiva v Nemčiji, ne bi veljala avstrijska, ampak nemška zakonodaja. V skladu s členom 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 je namreč za dajatve za bolezen pristojna država članica stalnega prebivališča.
- 24 Vendar predložitveno sodišče opozarja, da ima nadomestilo za rehabilitacijo tudi nekatere značilnosti, ki bi ga lahko približale dajatvi za invalidnost. Tako naj bi bila dodelitev te dajatve pogojena z vplačevanjem prispevkov v zakonski sistem (zdravstvenega in pokojninskega) zavarovanja in naj bi predpostavljala potek določenega čakalnega obdobja. Poleg tega naj bi se lahko uveljavljala le z vlogo za invalidsko pokojnino pri nosilcu pokojninskega zavarovanja.
- 25 Vendar predložitveno sodišče dodaja, da se nadomestilo za rehabilitacijo razlikuje od pokojnine ali dodatka za pomoč in postrežbo glede na namen in obliko, kako je zasnovano. Sodišče naj bi namreč presodilo, da se dajatve v okviru dodatka za pomoč in postrežbo, drugače kakor dajatve za bolezen, načeloma ne izplačujejo le kratek čas (glej v tem smislu sodbo z dne 30. junija 2011, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, točke 48 in od 77 do 79). Nadomestila za rehabilitacijo naj predvidoma ne bi bilo treba plačevati dolgo časa, namen ukrepov medicinske rehabilitacije pa naj bi bil, da se zadevni osebi v doglednem času omogoči ponovna vključitev na nacionalni trg dela in s tem prepreči trajna nezmožnost za delo.
- 26 Predložitveno sodišče poleg tega šteje, da bi bilo nadomestilo za rehabilitacijo glede na njegov namen na prvi pogled mogoče primerjati z dajatvijo za brezposelnost v smislu člena 3(1)(h) Uredbe št. 883/2004 (sodba z dne 4. junija 1987, Campana, 375/85, EU:C:1987:253), vendar je treba tako opredelitev dejansko izključiti, ker grozeča ali obstoječa brezposelnost ni pogoj za pravico do nadomestila za rehabilitacijo.
- 27 Predložitveno sodišče dodaja, da v Nemčiji sicer *a priori* ne obstaja dajatev, ki bi bila primerljiva z avstrijskim nadomestilom za rehabilitacijo, vendar ta okoliščina v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, ne more omejevati prostega gibanja.
- 28 V teh okoliščinah je Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:
- „1. Ali je treba avstrijsko nadomestilo za rehabilitacijo v skladu z določbami Uredbe [št. 883/2004] opredeliti:
- kot dajatev za bolezen v skladu s členom 3(1)(a) navedene uredbe ali
  - kot dajatev za invalidnost v skladu s členom 3(1)(c) navedene uredbe ali
  - kot dajatev za brezposelnost v skladu s členom 3(1)(h) navedene uredbe?

2. Ali je treba Uredbo [št. 883/2004] glede na primarno pravo razlagati tako, da je država članica kot nekdanja država stalnega prebivališča in država zaposlitve zavezana plačati dajatve, kakršna je avstrijsko nadomestilo za rehabilitacijo, osebi s stalnim prebivališčem v drugi državi članici, če je ta oseba večino zavarovalnih dob za bolezen in pokojnino kot zaposlena oseba dopolnila v tej drugi državi članici (časovno gledano po tem, ko je pred leti tja prenesla stalno prebivališče) in od tedaj ni prejela nobenih dajatev iz zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja nekdanje države stalnega prebivališča in zaposlitve?“

Vprašani za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 29 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je dajatev, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, dajatev za bolezen, dajatev za invalidnost ali dajatev za brezposelnost v smislu člena 3(1)(a), (c) in (h) Uredbe št. 883/2004.
- 30 Opozoriti je treba, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso za dajatve socialne varnosti, neodvisno od posebnosti različnih nacionalnih zakonodaj, šteti, da so dajatve iste vrste, če so njihovi predmet in cilj ter tudi osnova za izračun in pogoji za njihovo dodelitev enaki. Nasprotno zgolj formalnih značilnosti ni mogoče šteti za konstitutivne elemente za razvrstitev dajatev (sodba z dne 30. maja 2018, Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, točka 43 in navedena sodna praksa).
- 31 Pri razlikovanju med različnimi vrstami dajatev socialne varnosti je treba upoštevati tveganje, ki ga krije vsaka dajatev (sodba z dne 30. maja 2018, Czerwiński, C-517/16, EU:C:2018:350, točka 44 in navedena sodna praksa).
- 32 Dajatev za bolezen v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004 tako krije tveganje, povezano z bolezenskim stanjem, ki povzroči začasno prekinitev dejavnosti zadevne osebe (glej po analogiji sodbo z dne 21. julija 2011, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, točka 37).
- 33 V nasprotju s tem je dajatev za invalidnost v smislu člena 3(1)(c) navedene uredbe na splošno namenjena kritju tveganja za nezmožnost določene stopnje, kadar je verjetno, da bo ta nezmožnost dolgoročna ali trajna (glej po analogiji sodbo z dne 21. julija 2011, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, točka 38 in navedena sodna praksa).
- 34 Dajatev za brezposelnost pa krije tveganje, povezano z izgubo prihodka, ki ga je utrpel delavec zaradi izgube zaposlitve, medtem ko je še sposoben delati. Dajatev, dodeljeno po uresničenju tega tveganja, torej izgubi zaposlitve, ki zadevni osebi ob prenehanju tega položaja zaradi opravljanja pridobitne dejavnosti ne pripada več, je treba šteti za dajatev za brezposelnost (sodba z dne 19. septembra 2013, Hliddal in Bornand, C-216/12 in C-217/12, EU:C:2013:568, točka 52 in navedena sodna praksa).
- 35 Ob upoštevanju teh ugotovitev je treba preučiti, ali je treba dajatev, kot je ta iz postopka v glavni stvari, šteti za dajatev za bolezen, dajatev za invalidnost ali dajatev za brezposelnost v smislu člena 3(1)(a), (c) in (h) Uredbe št. 883/2004.
- 36 Najprej, iz predložitvene odločbe izhaja, da nadomestilo za rehabilitacijo pripada ne glede na to, ali zadevna oseba opravlja poklicno dejavnost, zato tega nadomestila ni mogoče opredeliti kot dajatev za brezposelnost v smislu člena 3(1)(h) te uredbe.

- 37 Glede opredelitve nadomestila za rehabilitacijo kot dajatev za invalidnost ali dajatev za bolezen je treba poudariti, da se na podlagi člena 255b ASVG nadomestilo za rehabilitacijo izplača v primeru invalidnosti, ki bo predvidoma trajala najmanj šest mesecev, in če zadevna oseba ne izpolnjuje pogojev za pridobitev starostne pokojnine.
- 38 Poleg tega se v skladu s členom 143a(1) ASVG trajnostčasne invalidnosti redno preverja in če se ugotovi, da je invalidnost prenehala, upravičenost do nadomestila za rehabilitacijočasno ali trajno preneha.
- 39 Iz tega izhaja, da je namen dajatve, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, kritje tveganjačasne nezmožnosti in jo je zato treba šteti za dajatev za bolezen v smislu člena 3(1)(a) navedene uredbe.
- 40 Ta ugotovitev je potrjena tudi s tem, da v skladu s členom 143a(1) in (2) ter členom 143b ASVG nadomestilo za rehabilitacijo izplačuje nosilec zdravstvenega zavarovanja, njegova višina pa se ravna po višini nadomestila plače za bolniško odsotnost.
- 41 Zato je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je dajatev, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, dajatev za bolezen v smislu člena 3(1)(a) Uredbe št. 883/2004.

Drugo vprašanje

- 42 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba Uredbo št. 883/2004 razlagati tako, da nasprotuje položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, v katerem pristojni organ matične države članice osebi, ki je prenehala biti vključena v sistem socialne varnosti svoje matične države članice, potem ko je v njej prenehala opravljati poklicno dejavnost in je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico, v kateri je delala in pridobila večino zavarovalnih dob, zavrne dodelitev dajatve, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari.
- 43 Iz ustaljene sodne prakse Sodišča je razvidno, da se v zakonodaji vsake države članice določijo pogoji za obstoj pravice do vključitve v sistem socialne varnosti, vendar morajo države članice pri določitvi teh pogojev spoštovati veljavne določbe prava Unije. Natančneje, kolizijska pravila, ki so določena z Uredbo št. 883/2004, so za države članice zavezujoča in te nimajo možnosti določiti, v kolikšnem obsegu velja njihova zakonodaja ali zakonodaja druge države članice (sodba z dne 8. maja 2019, Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, točka 45 in navedena sodna praksa).
- 44 Zato pogoji za obstoj pravice do vključitve v sistem socialne varnosti ne morejo voditi do tega, da bi se iz področja uporabe zadevne zakonodaje izključile osebe, za katere v skladu z Uredbo št. 883/2004 velja ta zakonodaja (sodba z dne 8. maja 2019, Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, točka 46 in navedena sodna praksa).
- 45 Poleg tega je treba opozoriti, da v skladu s členom 11(1) Uredbe št. 883/2004 za osebe, za katere se uporablja ta uredba, velja zakonodaja ene same države članice, pri čemer se ta zakonodaja določi v skladu z naslovom II navedene uredbe.
- 46 Določbe naslova II Uredbe št. 883/2004, v katerega spadajo členi od 11 do 16 te uredbe, pomenijo popoln in enoten sistem kolizijskih pravil, ki niso namenjena le temu, da se preprečijo hkratna uporaba več nacionalnih zakonodaj in zapleti, ki bi zaradi tega lahko nastali, temveč tudi temu, da se prepreči, da bi osebe, ki spadajo na področje uporabe te uredbe, ostale brez zaščite na področju socialne varnosti, ker ne bi bilo zakonodaje, ki bi se lahko uporabila zanje (sodba z dne 8. maja 2019, Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, točka 33 in navedena sodna praksa).

- 47 Sodišče je natančneje glede člena 11(3) Uredbe št. 883/2004 presodilo, da je namen tega člena ob upoštevanju členov od 12 do 16 te uredbe določiti nacionalno zakonodajo, ki se uporablja za osebe, ki so v enem od položajev iz točk od (a) do (e) navedenega člena 11(3) (sodba z dne 8. maja 2019, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381, točka 34 in navedena sodna praksa).
- 48 Glede položaja iz postopka v glavni stvari je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da tožena stranka iz postopka v glavni stvari, ki je avstrijski državljani, prebiva v Nemčiji, kjer od leta 2013 ne opravlja več poklicne dejavnosti.
- 49 Oseba, kot je tožena stranka iz postopka v glavni stvari, pa *a priori* ne spada niti na področje uporabe posebnih pravil iz členov od 12 do 16 Uredbe št. 883/2004, ki se nanašajo na napotene osebe, na osebe, ki opravljajo dejavnost v dveh ali več državah članicah, na osebe, ki so izbrale prostovoljno zavarovanje ali prostovoljno nadaljevanje zavarovanja, in na pogodbene uslužbenke evropskih institucij, niti v primeru iz člena 11(3), od (a) do (d), te uredbe, ki se nanašajo na osebe, ki opravljajo dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe v državi članici, na javne uslužbenke, osebe, ki prejemajo dajatve za brezposelnost, ali osebe, ki so vpoklicane ali ponovno vpoklicane na služenje vojaškega roka ali na civilno služenje v državi članici, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče.
- 50 Zato tožena stranka iz postopka v glavni stvari spada na področje uporabe člena 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004, ki se uporablja za vse osebe, ki niso osebe iz člena 11(3), od (a) do (d), te uredbe, med katerimi so med drugim osebe, ki niso delovno aktivne (glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2019, *Inspecteur van de Belastingdienst*, C-631/17, EU:C:2019:381, točki 35 in 40).
- 51 V skladu s členom 11(3)(e) Uredbe št. 883/2004 pa je nacionalna zakonodaja, ki se uporablja za položaj, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, zakonodaja države članice stalnega prebivališča zadevne osebe, in sicer v obravnavanem primeru nemška zakonodaja.
- 52 Glede na pravilo ene socialne zakonodaje iz člena 11(1) Uredbe št. 883/2004, na katero je bilo opozorjeno v točki 45 te sodbe, in tisto iz člena 11(3)(e) te uredbe, v skladu s katerim se za osebo, ki ne opravlja dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe, uporablja le zakonodaja države članice stalnega prebivališča (sodba z dne 23. januarja 2019, *Zyla*, C-272/17, EU:C:2019:49, točka 41), oseba, ki je v položaju, v katerem je – kot v postopku v glavni stvari – prenehala biti vključena v sistem socialne varnosti svoje matične države članice, potem ko je v njej prenehala opravljati poklicno dejavnost in je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico, ne spada več pod sistem socialne varnosti svoje matične države.
- 53 Zato v obravnavanem primeru glede na sodno prakso Sodišča, navedeno v točkah 43, 44 in 46 te sodbe, pristojnemu organu matične države članice tožene stranke iz postopka v glavni stvari, to je Republike Avstrije, ni mogoče očitati, da je zadnjenavedeni osebi zavrnil dajatev za bolezen, kot je nadomestilo za rehabilitacijo. Ta zavrnitev namreč ni povzročila, da bi bila s področja uporabe zadevne zakonodaje izključena oseba, za katero bi se ta zakonodaja uporabljala na podlagi Uredbe št. 883/2004, in da bi ji bila zato odvzeta zaščita na področju socialne varnosti, ker ne bi bilo zakonodaje, ki bi se zanjo uporabljala.
- 54 Iz navedenega izhaja, da je treba Uredbo št. 883/2004 razlagati tako, da ne nasprotuje položaju, v katerem pristojni organ matične države članice osebi, ki je prenehala biti vključena v sistem socialne varnosti svoje matične države članice, potem ko je v njej prenehala opravljati poklicno dejavnost in je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico, v kateri je delala in pridobila večino zavarovalnih dob, zavrne dodelitev dajatve, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, saj za to osebo ne velja zakonodaja navedene matične države članice, ampak zakonodaja države članice, v kateri ima stalno prebivališče.

Stroški

55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

- 1. Dajatev, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, je dajatev za bolezen v smislu člena 3(1)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) št. 465/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012.**
- 2. Uredbo št. 883/2004, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 465/2012, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje položaju, v katerem pristojni organ matične države članice osebi, ki je prenehala biti vključena v sistem socialne varnosti svoje matične države članice, potem ko je v njej prenehala opravljati poklicno dejavnost in je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico, v kateri je delala in pridobila večino zavarovalnih dob, zavrne dodelitev dajatve, kot je nadomestilo za rehabilitacijo iz postopka v glavni stvari, saj za to osebo ne velja zakonodaja navedene matične države članice, ampak zakonodaja države članice, v kateri ima stalno prebivališče.**

Podpisi